

I YOU

Karşılaşacağın
tüm soru tipleri
ve çözüm ipuçları
bu kitapta!

LGS'de Son Hamle Türkçe

Metin KURT

KORAY VAROL
AKADEMİ

Türkçe

LGS'de Son Hamle 'ni yap!

ISBN
978-625-6917-42-2

Yayıncı
KVA YAYINCILIK A.Ş.
Kuştepe Mah. Leylak Sok. No:1 K: 4 D: 16
Nursanlar İşmerkezi Şişli/İstanbul
0212 263 63 36
Yayıncı Sertifika No: 41654

Baskı ve Cilt
Kalkan Matbaacılık
Büyük Sanayi Birinci Cad. 99/32
İskitler/Ankara
Tel 0312 342 16 56
Sertifika No: 49187

Yazar
Metin KURT

Dizgi-Mizanpaj
KVA Yayın Birimi

Bu kitabın her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, kitabın tamamının veya bir kısmının KVA Yayıncılık A.Ş. 'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar, doğabilecek cezai sorumluluğu ve kitabın hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

İÇİNDEKİLER

1. Ünite	FİİLİMSİ	3	9. Ünite	METİN TÜRLERİ	31
2. Ünite	CÜMLENİN ÖGELERİ	8	10. Ünite	SÖZCÜKTE ANLAM	34
3. Ünite	FİİLDE ÇATI	13	11. Ünite	CÜMLEDE ANLAM	38
4. Ünite	CÜMLE TÜRLERİ	16	12. Ünite	DEYİMLER/ATASÖZLERİ/ÖZ-DEYİŞLER	43
5. Ünite	YAPIYA DAYALI ANLATIM BOZUKLUKLARI	18	13. Ünite	METİNDE ANLAM	46
6. Ünite	YAZIM KURALLARI	21	14. Ünite	SÖZEL MANTIK	56
7. Ünite	NOKTALAMA İŞARETLERİ	25	15. Ünite	GÖRSEL OKUMA	58
8. Ünite	SÖZ SANATLARI	28		CEVAP ANAHTARI	62

FİİLİMSİ

Bu Konumuzun LGS’de;

Sorulma Sıklığı : ★★★★★

Zorluk Derecesi : ★★

SORU TİPLERİ

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisi fiilimsi değildir?

- A) Vurur ayın ışığı, gölün üstüne.
- B) Bunca zaman anlattığı hiçbir şeyi dikkate almamışlar.
- C) Derdi çekmeyen dermanı nerede arayacağını bilemez.
- D) Acemi bir şairdim, seni ilk gördüğümde.

İnceleme

Bu tarz sorularda fiilimsiyle, ek benzerliği açısından kip eki almış cümleyi bitiren fiilleri ayırt edebilme becerimize bakılır.

Çeldirici

Öğrencilerimizin özellikle cümlenin bitiren ifadesini, cümlenin sonunda arama alışkanlığı, öğrencimizin “D” şikkını tercih etmesine sebep olacaktır.

İpucu

Bu sorularda öncelikle devrik ifadeleri kurallı cümleye çevirmekte ve cümlenin bitiren ifadesini tespit etmekte fayda vardır.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük fiilimsidir?

- A) Benzemez kimse sana, tavrına haran olayım.
- B) Ayrılırken annesine attığı o son bakışı unutamadım.
- C) Başarmanın hazzını alabilen, bu işi kolayca bırakmaz.
- D) Onun gözlerindeki baharı, hiçbir kışın ardında göremiyorum.

Senaryo 2

Yol boyunca uzanan sedir ağaçları Başkonuş Yaylası'na büyüleyici bir hava katıyordu. Yağan kar, ağaçların tepesinde bir duvak gibi salındığında insanda stres namına hiçbir şey kalmıyordu. Hele bir de üstünde leke bile olmayan karları eze eze yürüdüğünüzde duyduğunuz o muhteşem ses yok mu..?

Yukarıdaki parçada altı çizili sözcüklerin hangisi fiilimsi değildir?

- A) boyunca
- B) yağan
- C) eze eze
- D) duyduğumuz

İnceleme

Bu tarz sorularda fiilimsiyle, ek benzerliği olan isimlerin ya da fiilimsi özelliğini kaybetmiş kalıcı adların birbirlerinden ayırt edilebilmesi beklenir.

Çeldirici

Öğrencilerimizin bu soruda zarf fiilin “-ınca/-ince/-unca/-ünce” ekine olan aşinalığından faydalanarak öğrencilerimizden A şıkkında kökü ya da gövdesi fiil olmayan bir sözcüğü fiilimsi olarak ele almaları istenmiştir.

İpucu

Bu sorularda fiilimsi olma kabiliyetine sahip olmayan sözcükleri tespit ederek soruyu çözmek doğru bir yöntem olacaktır.

SIRA SENDE - I

Telaşla arabanın kapısını kapayıp kocaman bir binanın devasa kapısından içeri girmişti. Karşısında âdeta insan yığını vardı. Aradığı odanın numarasını öğrenmek için karşısında duran danışmaya doğru yöneldi. O esnada kardeşinin sesiyle tüm dikkati o tarafa yöneldi.

Yukarıdaki parçada altı çizili sözcüklerin hangisi fiilimsi değildir?

- A) kapayıp B) aradığı C) öğrenmek D) danışmaya

Sıfat-fiiller, tıpkı sıfatlar gibi isimlerin önüne gelerek sıfat tamlaması kurarlar. Bu durumu “ağlayan çocuk” ve “mis kokan çiçekler” gibi sözcük gruplarıyla örneklendirebiliriz.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil, bir tamlama kurmuştur?

- A) Bahçede oynayanları görünce elindeki işi yarım bıraktı.
B) Sınıfa geç gelenleri öğretmenimiz uyardı.
C) Adam olacak çocuk, kendini illaki belli eder.
D) Saydıklarınızı şuraya ayırın, diğerleriyle karışmasın!

İnceleme

Bu tarz sorularda kendisinden sonra isim alan ile isim almayan sıfat-fiili ayırt etmemiz beklenir. Sıfat-fiil ile ismin bir tamlama kurması beklenir.

Çeldirici

Öğrencilerimizin bu soruda C şıkkındaki “olacak” sözcüğünü cümlenin bitiren ifadesi sanmaları beklenerek sıfat-fiilin bir tamlama kurmadığı mesajı verilmek istenmiştir.

İpucu

Bu sorularda önce cümleyi bitiren ifadeyi tespit etmek, bizi hata yapmaktan alıkoyacaktır.

SIRA SENDE - I

Sıfat-fiille tamlama kuran isimler, bazı cümlelerde kullanılmayarak sıfat-fiilin adlaşmasına neden olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek bir kullanım yoktur?

- A) Unutulacak, düne dair konuşulmuş her olay.
- B) Kurutulmuş, babaannesinin el emeğiyle topladıkları.
- C) Bir gün de yaptıklarınla karşımıza çıkmalsın.
- D) İşe girenler, işlerinde son derece titizlikle çalışıyordu.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf fiil cümleye farklı bir anlam katmıştır?

- A) Güneş batarken dağların arasında, koyunlar otlaktan dönüyordu.
- B) Öfkelenince elindeki ve yüzündeki egzamalar artıyordu.
- C) Yağmur yağmaya başladığında biz otobüs durağındaydık.
- D) Yeni yapılan binalara baka baka yürüyordu kaldırımda.

İnceleme

Bu tarz sorular, zarf-fiilin cümleye zaman anlamı mı yoksa durum anlamı mı kattığının belirlenmesiyle çözülür. Bunu tespit etmek için önce zarf-fiilimizin "Nasıl-Neden?" sorusuna mı yoksa "Ne zaman?" sorusuna mı cevap verdiğinin belirlenmesi gerekir. Seçenekler arasından farklı olan tespit edilir ve doğru şık işaretlenir.

Çeldirici

Bu tip sorular, bilgi düzeyine sahip öğrenciler açısından zorluk derecesi düşük olan sorulardır. Çeldirici şık yerine zarf-fiilin doğru tespit edilemediği durumlar öğrenciyi zorlayacaktır.

İpucu

Bu sorularda, önce cümleyi bitiren ifadeyi ya da cümledeki ikinci yargı görevini üstlenen filmsileri bulmak sorudaki hata yapma payını ortadan kaldıracaktır.

SIRA SENDE - 1

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil, cümleye zaman anlamı katmıştır?

- A) Ciğerleri sökülürcesine derinden öksürüyordu.
- B) Okuldan eve her gün yarım saat yürüyerek geliyordu.
- C) Zil çalınca tüm öğrenciler sevinçle merdivenleri iniyordu.
- D) Hiçbir tedbir almadığından yağmurda ıslanmış.

SIRA SENDE - 2

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil, cümleye durum anlamı katmıştır?

- A) Sen şarkılarını söylerken biz de hazırlıkları tamamlayalım.
- B) Horozlar ötünce bir köy evinde uyandığının farkına vardı.
- C) İstirahat gününü uyuyarak değerlendirdi.
- D) Çiçekler açınca insan, baharın geldiğini anlıyor.

CÜMLENİN ÖGELERİ

Bu Konumuzun LGS’de;

Sorulma Sıklığı : ★★★★★

Zorluk Derecesi : ★★★

SORU TİPLERİ

Yalnızca özne ve yüklem bir araya gelmesiyle oluşan cümleler, cümlenin temel ögeleri kullanılarak oluşturulmuş cümlelerdir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi yalnızca temel ögeler kullanılarak oluşturulmuştur?

- A) Süheyla halam, içimdeki çocuk yanımda en güzel kahramanıydı.
- B) Dertleşmek dediğin, birinin diğerini sadece dinlediği bir etkinlik olmamalı.
- C) Türkiye Millî Futbol Takımı, bu elemelerde istenilen başarıyı gösteremedi.
- D) Onu karşısında görünce eli ayağına dolaştı.

İnceleme

Bu tarz sorularda yüklem ve özne dışında cümlede başka bir ögenin olmadığı cümleyi bulmamız beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda yüklemi kalıplaşmış sözcük grubundan oluşan cümle ile doğru cevap arasında kalmamız hedeflenir. “D” şıkkındaki deyim aracılığıyla bu hataya düşülmesi beklenmektedir.

İpucu

Bu sorularda, yüklemi tamlamadan oluşmuş cümleler ile yüklemi kalıplaşmış sözcüklerden oluşan cümleleri belirlenir. Bu ayırmadan sonra yükleme sorulan “kim” ve “ne” sorularına cevap olan özne bulunur ve başka ögesi olmayan şık işaretlenir.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisi sadece temel öğelerden oluşmuştur?

- A) Asel, kardeşinin en sevdiği oyuncacı kendi odasına saklamış.
- B) Demir'in elleri pamuk yumuşaklığının yansımasıydı.
- C) Vatana sevdalı gençler, cesur yürekleriyle vatani savundular.
- D) Güllerin içinden koşarak bana gel.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük özne görevinde değildir?

- A) Kelebekler baharda özgürlüğe kanat çıkarpar.
- B) Kuzey, arkadaşlarının en sevdiği takım oyuncusudur.
- C) Yapay zekâ, gelişen dünyanın en önemli kolaylığıdır.
- D) Kırlarda uçuşan kelebekler baharı müjdeliyor.

İnceleme

Bu tarz sorularda öznenin, belirtisiz nesneden ayırt edilmesi beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda özne ile belirtisiz nesnenin ortak sorusu olan "ne" sorusuyla öznenin yanlış bulunması hedeflenmektedir. A şıkkındaki "kanat" sözcüğü yüklemde hemen önce getirilerek "ne" sorusunun özne olarak muhatabı gibi görülmesi hedeflenmiştir.

İpucu

Bu sorularda, cümleyi bitiren ifadeyi bulduktan sonra "ne" sorusuna cevap veren kaç sözcük ya da sözcük grubu var, diye bakılmalıdır. Cevap veren tek sözcük varsa özne; birden fazla sözcük varsa biri özne, diğeri belirtisiz nesnedir.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne yanlış gösterilmiştir?

- A) Akşamki tiyatro tek kelimeyle nefes kesiciydi.
- B) Okuduğu kitaplardan aldığı notlar, ona enfes bir arşiv olmuştu.
- C) Bilginin kovalayıcısı olmak, her öğrencinin asli görevidir.
- D) Gezdiği ülkelerden aldığı hediyelik eşyalarla koleksiyon oluşturdu, gezgin.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer - yön bildiren ifade farklı bir öge görevindedir?

- A) Yeni aldığı oyuncak bebeği balkondan aşağıya düşmüş.
- B) Onun işe gelip gelmediğini yukarıya sorunuz.
- C) Arabanızı biraz ileri alabilir misiniz?
- D) Rahat etmek istiyorsanız geriye yaslanın.

İnceleme

Bu tarz sorularda, yer tamlayıcısı ile zarf tümlecinin ayrımının yapılması beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, yer yön bildiren ifadelerin tamamı "nereye" sorusuyla bulunur. Bu durumda "nereye" sorusuna cevap veren sözcüklerin tamamı çeldirici olmaya adaydır.

İpucu

Bu sorularda, "nereye" sorusuna cevap veren sözcüklerin yönelme hâl eki olan "-e" ekini alıp almama durumuna bakılmalıdır. Sözcüğün sonu "-a/-e" ile bitiyorsa yer tamlayıcısı; "-a/-e" almadan bitiyorsa zarf tümlecisi olur.

SIRA SENDE - 1

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi diğerlerinden farklı bir öge olarak cümlede yer almaktadır?

- A) Salondaki koltuğu içeriye taşıdık.
- B) Kardeşim, en sevdiğim oyuncakımı aşağıya atmış.
- C) Kargo aracını ileriye alır mısınız, eşya taşıyacağız.
- D) Otoparktaki motoru ileri geri oynattı.

SIRA SENDE - 2

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “nereye” sorusunun cevabı yer tamlayıcısıdır?

- A) Elindeki eşyaları merdivenden aşağı fırlattı.
- B) Park hâlindeki aracını az ileri aldı.
- C) Perşembe günü kardeşiyle birlikte Ankara'ya gidecek.
- D) Sınav evraklarını yukarı taşıdı.

Senaryo 4

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz, farklı bir ögenin açıklayıcısıdır?

- A) Ellerindeki çiçekleri, gülleri ve papatyaları, çok sevdiği kızına uzattı.
- B) Teyzesini, Tuğba'yı, aylardır göremiyor.
- C) Çantama bir şeyler, birkaç dilim ekmek ve çikolata, koyayım; öyle çıkarız.
- D) Arkadaşlarını, Çağrı ve Selami'yi, yemeğe davet etti.

İnceleme

Bu tarz sorularda, ara söz olan ifadeyi doğru tespit etmemiz ve cümleyi ögelerine doğru ayırmamız beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, ara söz ile farklı amaçlarla kullanılan virgüllerin işlevlerinin birbirine karıştırılması hedeflenir. Böylelikle açıklayıcı ara sözün farklı yerde bulunmasına neden olunur.

İpucu

Bu sorularda, iki virgül ya da iki kısa çizgi arasındaki ara söz tespit edilir. Ara söz dışında kalan tüm ögeler bulunur. Ara sözden önceki ögeyle aynı soruya cevap veren ara söz eşleştirilir. Diğerlerinden farklı ögeyi açıklayan ara söz şıkkı işaretlenir.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz, zarf tamlayıcısının açıklayıcısıdır?

- A) Yarın, Doğu'nun Paris'ine, Van'a, gideceğiz.
- B) Mardin'e güzel bir katileyle, iki otobüs ve iki otomobille, gideceğiz.
- C) Doğduğu memleket, Kahramanmaraş, şairler diyarı bir memlekettir.
- D) Çocukluk kahramanına, halasının oğluna, gönülden bağlıydı.

FİİLDE ÇATI

Bu Konumuzun LGS’de;

Sorulma Sıklığı : ★★

Zorluk Derecesi : ★★

SORU TİPLERİ

Yüklemi isim olan cümlelerde çatı aranmaz.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı aranmaz?

- A) Mersin’den Osmaniye’ye iki saatte varmış.
- B) Gönderdiğim kargo, onun eline henüz ulaşmış.
- C) Buradan gittiğinde mevsim yazmış.
- D) Kodlama kursunda aldığı eğitimlerle yeni bir oyun tasarladı.

İnceleme

Bu tarz sorularda, yüklemi isim olan cümle-
nin tespit edilmesi beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, sesteş köklere dikkat edilme-
den A şıkkına düşülmesi hedeflenmektedir.

İpucu

Bu sorularda, sesteş köke sahip sözcüğün cümle içinde kazandığı anlama bakılmalıdır. Taşıdığı anlam
isim görevinde mi yoksa fiil görevinde mi ayırt edilmelidir.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı aranmaz?

- A) Çizgi filmdi, çocuğun büyülenerек izlediği.
- B) Annemin yaptığı börekleri kimse yapamaz.
- C) Bir gün elbette hak ettiği başarıya ulaşacak.
- D) Bu aralar sürükleyici bir roman okuyorum.

Senaryo 2

Nesne – yüklem ilişkisi bakımından geçişli olduğu hâlde nesne almamış cümleler vardır. Bu cümlelerde nesne olmamasına rağmen fiilde nesne alma potansiyeli bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisi nesne almamasına rağmen geçişli fiil özelliği taşımaktadır?

- A) Sabahtan akşama kadar bisikletini temizledi. B) Evin en rahat koltuğunda uyukluyor.
C) Yapay zekâyı son derece etkili kullanıyor. D) Koray Varol Akademi, gururla sunar!

İnceleme

Bu tarz sorularda, cümlede nesne kullanılmadığı hâlde yüklem nesne alma potansiyelini keşfetme becerimize bakılır.

Çeldirici

Bu tip sorularda, B şıkkında olduğu gibi seçeneklerden biri geçişsiz fiille hazırlanabilir. Bu durumda doğal olarak B şıkkında da nesne ögesi bulunmayacaktır. Bu durumu gözetmeden cevaplama tercihinde bulunursak hata kaçınılmaz olacaktır.

İpucu

Bu sorularda, yüklemden önce “neyi” ifadesiyle soru sorup “onu” ifadesiyle cevap vermek belirleyici olacaktır. Bu sorgulamayla öncelikle geçişli-geçişsiz fiil ayrımı yapılacaktır. Geçişsiz fiil seçeneği elendikten sonra geçişli fiiller arasından nesne almayanı işaretlemek doğru tercih olacaktır.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisi nesne almadığı hâlde geçişli fiil özelliği taşımaktadır?

- A) Otobüs, saat 10.15’te otogardan ayrıldı.
B) Akşamları, tek başıma saatlerce okurum.
C) Çok çalışarak bayram tatilini iyi değerlendirmiştik.
D) Yavrusunun sesini duyan yusufçuk kuşu, gözlerini yuvadan ayırmadı.

Öznesi bakımından etken fiiller, “gerçek özneye” sahip cümlelerden oluşur. Gerçek özne, yüklemde belirtilen eylemi yapma kapasitesine sahip özne demektir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gerçek özne” kullanılmıştır?

- A) Ağaçlar, baharın gelmesiyle çiçek açmaya başladı.
- B) Tüm evraklar, arşivde özenle muhafaza ediliyor.
- C) Belediye tarafından ihtiyaç sahiplerine yardım dağıtıldı.
- D) Süreç izleme ve değerlendirme sınavı için hazırlıklar tamamlandı.

İnceleme

Bu tarz sorularda, öznenin işi yapma kapasitesinin olup olmadığının ayırımına varılması beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, cümlede işi yapanın belli olduğu ancak özne görevinde olmadığı seçeneklerle öğrencinin yanlış seçeneği tercih etmesi hedeflenir. C şıkkı bu durumu örneklemektedir. İş yapan “belediye” olmasına rağmen özne görevi “yardım” sözcüğü üzerindedir. Dolayısıyla öznenin işi tek başına gerçekleştirme kapasitesi yoktur.

İpucu

Bu sorularda, “tarafından” ifadesinin yer aldığı seçenekleri tespit edebiliyorsak o cümlelerin edilgen bir yapıya sahip olduğunu ve sözde özne ile kurulmuş bir cümle olduğunu unutmamalıyız.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisi çatısı bakımından “sözde özne” ile kurulmuş bir yapıya sahiptir?

- A) Yazdığı şiirleri tek tek tasnif ettikten sonra yayımladı.
- B) Bütün büyük hakikatler, basit kelimelerle ifade edilebilir.
- C) Herkes kendi gerçeğini yaratır.
- D) Zaman, her şeyi iyileştirmez, sadece acıyı hafifletir.

CÜMLE TÜRLERİ

Bu Konumuzun LGS’de;

Sorulma Sıklığı : ★ ★

Zorluk Derecesi : ★ ★ ★ ★ ★

SORU TİPLERİ

Macondo, zamanın durduğu, masalların gerçeğe karıştığı bir yerdi. Buendía ailesi, yüzyıllar boyunca bu büyü-
lû atmosferde yaşadı. Her şey gibi Macondo da bir gün sona erecekti ve geriye sadece yalnızlık kalacaktı.

Bu parçadaki cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yapısına göre fiilimsi bulunan bir cümle yer almaktadır.
- B) Anlamına göre olumsuz cümle yoktur.
- C) Tüm cümleler yüklemine yerine göre kurallı cümle özelliği taşımaktadır.
- D) Yapısına göre birden çok yüklemlili (sıralı) bir cümle yer almaktadır.

İnceleme

Bu tarz sorularda, tüm cümleleri doğru tespit etmemiz ve bağlantı ifadelerini doğru analiz etmemiz beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, birden çok yüklemlili cümle ile bağlaçla bağlanan cümlelerin birbirine karıştırılması hedeflenir.

İpucu

Bu sorularda, ilk yüklemden sonra noktalama işareti kullanılıp kullanılmadığı kontrol edilerek doğru seçenek işaretlenebilir. İlk yüklemden sonra noktalama işareti varsa birden çok yüklemlili cümle, noktalama işareti yoksa bağlaçlı cümledir.

SIRA SENDE - I

İnsanlar, tüketim çılgınlığına kapılmış, duygusal bağlardan arınmış, yapay bir dünyada yaşıyorlardı. Soma; acıdan kaçışın, gerçeklikten uzaklaşmanın anahtarıydı. Bernard; bu sahte mutluluğun ardındaki boşluğu hissediyordu, farklı olmak ve bu boşluğu sorgulamak istiyordu.

Bu parçadaki cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yüklemin türüne göre isim cümlesine yer verilmemiştir.
- B) Yapısı bakımından birden çok yüklemlili bir cümleye yer verilmiştir.
- C) Tüm cümleler, anlamına göre olumlu cümle özelliğine sahiptir.
- D) Yüklemin yerine göre devrik cümleye yer verilmemiştir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemine yerine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Dedesinin bahçesinde bulduğu kaplumbağaya "Tosbık" adını koydu.
- B) Hatırlamıyorum, o günlerin nasıl geçtiğini.
- C) Hatıralar, zamanın tozlu raflarında unutulmaya yüz tutmuş kitaplar gibiydi.
- D) Çekmediğin çilenin, ferahlaması olmazmış.

İnceleme

Bu tarz sorularda, kurallı ve devrik cümlelerin ayırt edilmesi beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, B şıkkında olduğu üzere cümle, fiilimsiyle bitirilerek cümleye kurallı cümle izlenimi verilir.

İpucu

Bu sorularda, cümleler kurallı hâle getirilerek her cümlemin yüklemine cümlemin neresinde yer aldığı belirlenir ve doğru seçenek işaretlenir.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemine yerine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Bulmadım kendimi, bu kalabalığın içinde.
- B) Geldi sonunda beklenen haber, uzun ve yorucu bir bekleyişin ardından.
- C) Elleri kalbinin üzerinde kaldı sen giderken.
- D) Millî takımımızın aldığı galibiyet hepimizi mutlu etti.

YAPIYA DAYALI ANLATIM BOZUKLUĞU

Bu Konumuzun LGS'de;

Sorulma Sıklığı : ★ ★ ★

Zorluk Derecesi : ★ ★ ★ ★

SORU TİPLERİ

Senaryo 1

- I. Ne yapacağımıza karar verip işe başlanılmalıdır.
- II. Son kuşlar da birer birer uçup gittiler.
- III. Öğretmenimiz hepimizi çok sever ve ilgilenirdi.
- IV. Toplantı sonlandırılıp yemeğe geçtik.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde aynı tür anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

İnceleme

Bu tarz sorularda, anlatım bozukluğu özdeş olan cümleleri tespit etmemiz beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, çeldirici seçenek bulunmaz. Tamamen bilgiye dayalı bir tespit yapılması beklenir.

İpucu

Bu sorularda, özellikle fiilimsi-yüklem ilişkisine ya da birden fazla yükleme sahip cümlelerde öge ortaklığına bakmak gerekir.

SIRA SENDE - I

- I. Soğuktan titreyen elleri avuçlarımda ısındılar.
- II. Müfettişler, özel ve kamu okullarını teftişe gittiler.
- III. Kardeşim, babama; ben anneme düşünüm.
- IV. Pek çoğu, bizimle rakip bile değiller.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde aynı tür anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve IV B) I ve III C) II ve III D) II ve IV

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Portakal çiçeklerinin kokusunu içine çeker, bir ipe dizerek kolye yapardı.
- B) Çukurova gelinliğini giyer, hasat mevsimi başlardı.
- C) Adana, lezzet festivaliyle turistlere ziyafet çekiyor.
- D) Sen bize layıksın, biz de sana İstanbul.

İnceleme

Bu tarz sorularda, anlatım bozukluğu olmayan seçeneği tespit etmemiz beklenir.

Çeldirici

Bu tip sorularda, çeldirici seçenek bulunmaz. Tamamen bilgiye dayalı bir tespit yapılması beklenir.

İpucu

Bu sorularda, öncelikle birden çok yüklemli cümleleri ve bağlantı kurulmak istenen ögeleri tespit etmek gerekir. Böyle cümlelerde eksiklik ikinci cümlede aranmalıdır. Birinci cümledeki ögelerini, ikinci cümledeki yüklemiyle birleştirerek okumak doğru bir tercih olacaktır. Öge eksikliğini ararken sıralamamız; yüklem, özne ve diğer ögeler şeklinde olmalıdır.

SIRA SENDE - I

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Küçük Bey, nihayet teşrif etmişler.
- B) Bakan Bey, okulumuzu ziyaret ettiler.
- C) Ellerim, sensizliğe isyan ettiler.
- D) Yıldızlar, tüm gökyüzünü kucaklıyorlar.

Herkes bu olayı konuşuyordu fakat gerçekleri bilmiyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) Cümledeki “fakat” bağlacı yerine “oysaki” bağlacı getirilerek
- B) Cümlede “gerçekleri” sözcüğünden önce “bu olayın” sözcük grubu getirilerek
- C) Cümlede geçen “konuşuyordu” sözcüğündeki ek fiil eki kaldırılarak
- D) “Fakat” bağlacından sonra “kimse” öznesi getirilerek

İnceleme

Bu tarz sorularda, yerine koyma yöntemi takip edilerek kurallı ve anlamlı bir cümleye ulaşmamız hedeflenir.

Çeldirici

Bu soruda, hatanın tamlayanı kullanılmamış bir tamlama sebebiyle gerçekleştiği izlenimi verilerek öğrencinin B şikkını işaretlemesi hedeflenmektedir.

İpucu

Bu sorularda, “herkes” sözcüğü öğrenci için ipucu özelliği taşımaktadır. Çünkü herkes sözcüğü olumlu-olumsuz açıdan bakılacak bir sözcüktür. “Herkes” sözcüğünün ikinci cümledeki yüklemle uyumu sorularak hata payı en aza indirilebilir.

SIRA SENDE - I

Ben, kardeşim ve arkadaşı gece boyunca film izlediler.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) “gece” sözcüğünden önce “tüm” sözcüğü getirilerek
- B) “izlediler” sözcüğünün yerine “izledik” sözcüğü getirilerek
- C) “izlediler” sözcüğü yerine “seyrettiler” sözcüğü getirilerek
- D) “izlediler” sözcüğündeki çokluk eki çıkarılarak